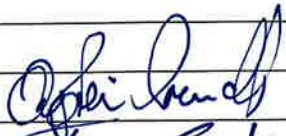

KSK-notat nr.: 80/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Engdal Kraft SUS/ Engdal kraftverk		
Fylke/kommune:	Møre og Romsdal / Halså		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Tor Carlsen	Sign.:	
Dato:	18 DES 2013		
Vår ref.:	NVE 201302511-16		

Søknad om tillatelse til Engdal kraftverk i Halså kommune i Møre og Romsdal fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	5
NVEs vurdering	9
NVEs konklusjon	13
Forholdet til annet lovverk	14
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	15
Vedlegg	19

Sammendrag

Engdal kraft SUS søker om å få konsesjon til å utnytte et fall på 265 m i Engdalselva til kraftproduksjon ved å bygge et inntak på kote 280 og kraftstasjon på kote 15. Det er også søkt om å overføre Tverrbekken til Engdalselva. Fra inntaket i Engdalselva føres vannet i nedgravd rørgate 4400 meter til kraftstasjonen. Engdal kraftverk er planlagt med en installert effekt på 2,2 MW og vil produsere omtrent 7,0 GWh i et middels år.

Halså kommune har ingen innvendinger mot prosjektet. Fylkesmannen i Møre og Romsdal går ikke i mot prosjektet, men ber om at kraftstasjonen flyttes for å unngå inngrep på anadrom strekning. Møre og Romsdal fylkeskommune setter krav om at det utføres arkeologiske registreringer før det blir gjort inngrep. Eli Engdal Austnes og Jon Austnes er negativ til prosjektet blant annet på grunn av negative konsekvenser for hytteiere. Tore T. Halse har kommet med faktaopplysninger og kommentarer til biomangfoldrapporten som følger søknaden.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 7,0 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år.

De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Engdal kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter gitt avbøtende tiltak. Hensynet til landskap og fisk er imidlertid vektlagt siden dalen er et viktig friluftsområde og de nedre delene av elva har en hensynskrevende sjørretbestand. Ved å flytte inntaket og kraftstasjonen vil man redusere ulempene for fiske og friluftinteresser. Dette vil redusere produksjonen med omtrent 1 GWh. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Engdal kraft SUS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Engdal kraftverk under forutsetning om flytting av inntak og kraftstasjon. De vedtatte avbøtende tiltakene vil redusere produksjonen noe, men etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet. Deler av produksjonstapet kan kompenseres ved å installere et anlegg med noe høyere ytelse. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Engdal kraft SUS, datert 21.4.2013:

Søknad om konsesjon for bygging av Engdal kraftverk

Engdal Kraft SUS ønsker å utnytte vannfallet i Engdalselva i Halså kommune i Møre og Romsdal fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *å bygge Engdal kraftstasjon*
- *å overføre vatn fra Tverrbekken til Engdalselva*

II Etter energiloven om tillatelse til:

- *bygging og drift av Engdal kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.

Denne søknad erstatter tidligere innsendte søknader for Nedre og Øvre Engdal.

Engdal kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG

Nedbørfelt	km ²	9,83
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	19,0
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	61
Middelvannføring	l/s	600
Alminnelig lavvannføring	l/s	44
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	39
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	44

KRAFTVERK

Inntak	moh.	280
Avløp	moh.	15
Lengde på berørt elvestrekning	m	4700
Brutto fallhøyde	m	265
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,5
Slukeevne, maks	l/s	1200
Minste driftsvannføring	l/s	120
Tilløpsrør, diameter	mm	800
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	4400
Installert effekt, maks	MW	2,2
Brukstid	timer	3000

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	4,2
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	2,8
Produksjon, årlig middel	GWh	7,0

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	29
Utbyggingspris	kr/kWh	4,14

Engdal kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	2,5
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,5
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	200
Nominell spenning	kV	22
		jordkabel

Om søker

Søkeren er Engdal Kraft SUS, et selskap stiftet av rettighetshaverne og Hydroplan AS. Hydroplan ble høsten 2013 overtatt av Clemens Elvekraft AS.

Engdal Kraft AS (SUS) har inngått avtale om leie av fallrettigheter og andre nødvendige retter fra samtlige grunneiere som berøres av utbyggingen.

Beskrivelse av området

Engdalen er en typisk U-dal som ligger øst i Halså kommune nær grensa til Hemne kommune i Sør-Trøndelag. Engdalselva har sitt utspring i fjella øst, sør og vest for dalen og renner i nordlig retning til Vinjefjorden. I nedre deler av dalen er det aktivt gårdsbruk mens i de øvre deler er det en gammel seter som i dag er mest bruk til fritidsboliger. Det går bilvei hele veien opp til setergrenda.

Teknisk plan

Søker har presentert to utbyggingsalternativer. Hovedforskjellen på de to alternativene er med og uten overføring av Tverrbekken til Engdalselva. Søker har opplyst at overføringen er helt avgjørende for økonomien i prosjektet, så NVE har kun vurdert hovedalternativet.

Overføringer

I hovedalternativet er det planlagt å overføre Tverrbekken til Engdalselva. Inntaket i Tverrbekken er planlagt på kote 283 som en kum uten lukearrangement. Overføringsrøret vil bli omtrent 280 meter og er planlagt som nedgravd 300 mm PE-rør. Traseen for røret vil i størst mulig grad følge terrengformasjonene. Overføringen vil gi 1,6 GWh i økt produksjon og vil koste omtrent en halv million kroner.

Inntak

Hovedinntaket i Engdalselva er planlagt som morenedam på fast fjell med en betongseksjon for spyleluke, inntak og arrangement for slipp av minstevannføring. Dammens maksimale høyde vil bli omtrent 4 meter og få en lengde på omtrent 30 meter. I tilknytning til dammen vil det oppføres et lukehus på omtrent 6 m² for styreskap. Inntaket vil utstyres med rist, luke og lufting av rørgate. Volum i inntaket er anslått til å bli ca 800 m³.

Vannvei

Rørgaten vil bli 4400 meter lang og er planlagt som glassfiberrør med diameter på 800 mm. Rørgaten planlegges nedgravd i hele strekningen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt bygd på østsiden av Engdalselva på kote 15. Selve stasjonsbygget vil oppføres i betong med trekledning. Bygget vil ta hensyn til støy ved utforming av luftkanaler og plassering av vinduer. Det planlegges installert en pelton-turbin med generatorytelse på 2,2 MW.

Avløpskanal vil gå tilbake i en bekk som går ut i Engdalselva. Den vil overdekkes en strekning fra stasjonen for å muliggjøre transport rundt stasjonen. I avløpskanalens tak under stasjonen vil det monteres støyfeller i form av gumminatter som henges ned fra taket og ned i vannspeilet. Stasjonsbygg med nødvendig område for snuplasser og avløp antas å dekke omtrent 500 m².

Nettilknytning

Svorka Energi vil stå for nettilknytning under sin områdekonsesjon. Tilknytningspunkt er omtrent 200 meter nord for kraftstasjonen og kan gå parallelt med ny veitilknytning til stasjonen.

Veier

Som adkomst til stasjonsbygget er det anlagt veg fra avkjøring fra E39 og ca 250 meter opp langs Engdalselva. Eksisterende bilvei i Engdalen opprustes og tilpasses kurvaturen til rørgaten. Elvekryssing ved kote 105 utformes som et vad med stikkrenner. Skogsbilvei bygges parallelt med planlagt rørgate.

Massetak og deponi

Tiltakshaver forventer å finne tilstrekkelig kvalitetsmasser for omfylling av rør i tilknytning til grøftetrase. Overskudd av sprengstein vil benyttes i oppgraderingen av vegen på den 2 km strekning den vil ha felles med rørgaten.

Arealbruk

Arealbruk er beregnet til omtrent 100 daa i anleggsfasen og 4 daa i driftsfasen.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Alt areal berørt av tiltaket er regulert til LNF-område i kommuneplanen

Inngrepsfrie områder (INON)

I søknaden er det beregnet at tiltaket vil føre til et bortfall av INON sone 2 på 0,3 km². I realiteten er mye av dette arealet allerede bortfalt på grunn av en forlengelse av skogsbilvei.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Engdal kraftverk var opprinnelig omsøkt og kunngjort som to separate kraftverk, Nedre Engdal kraftverk og Øvre Engdal kraftverk. Disse to søknadene ble senere trukket og erstattet av en ny søknad med en samlet utbygging. Søknaden om Engdal kraftverk ble

sendt på en ny begrenset høring i 2013. NVE var på befaring i området den 6.10.2009 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Svorka Energi og berørte hytte- og grunneiere. NVE befarte også området den 26.9.2013. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler. NVE behandler kun søknaden om Engdal kraftverk, men har inkludert i sin vurdering alle relevante innspill som kom inn til Øvre Engdal kraftverk og Nedre Engdal kraftverk. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Halsa kommune gjorde følgende formannskapsvedtak den 14.5.2013:

- «1. Halsa kommune har ingen avgjørende innvendinger mot at Engdal Kraft (SUS) får bygge ut Engdal kraftverk i h.h.t. framlagte planer.*
- 2. Ved evt. utførelse av tiltaket må tiltakshaver ta hensyn til terreng, landskap og fauna og tilbakeføre terreng og reetablere vegetasjon i størst mulig grad.»*

I saksfremlegget fra Halsa kommune sto det blant annet følgende:

«I F-sak 83/09 behandlet planutvalget (formannskapet) søknader om utbygging av småkraftverk i Engdalselva, en for Øvre Engdal kraftverk og en for Nedre Engdal kraftverk.

Vedtaket den gang var:

- 1. Halsa kommune har ingen avgjørende innvendinger mot at Engdal Kraft (SUS) får bygge ut Øvre Engdal kraftverk og Nedre Engdal kraftverk i h.h.t. framlagte planer.*
- 2. Halsa kommune ber like vel om at minstevannføring ved Nedre Engdal kraftverk vurderes økt for å bidra til å sikre fiskebestanden i Engdalselva.*
- 3. Ved evt. utførelse av tiltaket må tiltakshaver ta hensyn til terreng, landskap og fauna og tilbakeføre terreng og reetablere vegetasjon i størst mulig grad.»*

Fylkesmannen i Møre og Romsdal konkluderer i sitt brev den 13.6.2013 med:

«Fylkesmannen vil ikkje gå imot ei utbygging av Engdal kraftverk, men vil framleis rå til at ein unngår inngrep på anadrom strekning.»

I saksframlegget står det blant annet følgende:

«Rapporten gir ei god oversikt om kunnskapsgrunnlaget for utbyggingsområdet. (...) Det er opplyst at røyrleidninga vil passere ein liten gråor-heggeskog av lokal verdi, og at det meste av lokaliteten vil gå tapt. Vidare vil ho gå gjennom ein beiteskog med gammal hevd, men som delvis har vore ute av bruk i ein periode. Her vil litt av naturverdiane gå tapt. Også plassering av kraftstasjon og tilførselsveg innan same området vil medføre litt tap av beiteskogsarealet. (...) Av rapporten kjem det fram at overføringa frå Tverrbekken vil røre ved ei tidlegare registrert rikmyr som ligg i Naturbase. Vi vil merke at myra vart vurdert og registrert i 1980. Dette er vel gamle data i denne samanhengen. Vi meiner at myra bør kartleggast og vurderast på nytt og at det vert vurdert om det er aktuelt med endringar i overføringa for å unngå å skade myra. Inntaket i Tverrbekken vil skje midt i eit parti av bekken der den går i fleire små fossefall. Reint landskapsmessig synest plasseringa av inntaket uheldig og burde vore flytta nokre meter lenger ned til der den nærliggande hytta har sitt vassinntak. Om dette let seg

gjere praktisk har vi ikkje sett nærare på, i forhold til trasè for overføringsrør og høgdeforskjell mellom inntak i bekken og hovudinntak. (...) Vegbygging i Engdalen har tidlegare delt eit større INON-område i to. Hovuddelen av utbyggingsstrekninga vil ikkje påverke inngrepsfrie område, men inntaksområdet vil medføre at ca. 1 km² av INON-sone 2 går tapt. (...) Elva har neppe sjølvproduserande bestand av laks, men har nok ein viss produksjon av sjøaure sjølv om denne kan vere varierende. Det blir opplyst at den mest produktive strekninga ligg nedanfor kraftverket. Utbyggingsstrekninga utgjør 70 % av anadrom strekning. Sjølv om denne strekninga er vurdert til å "ikkje har noko stort potensiale som gyteområde", betyr det likevel ikkje at den kan ha ei viss rolle. I utgangspunktet vil vårt råd vere å redusere mest mogleg alle typar inngrep i anadrome strekningar. Her vil det seie å flytte stasjonen lenger opp. (...) Når det gjeld forslag om utlegging av gytegrus ovanfor kraftstasjonen er vi positive til dette.»

Møre og Romsdal fylkeskommune konkluderer i sitt brev av 24.6.2013 med:

«Vi stiller krav om arkeologisk registrering i området før det vert gjennomført inngrep. Utover dette har vi ikkje merknader til at det vert gitt konsesjon.»

I saksframlegget står det blant annet følgende:

«Engdalen er ein inngangsport, om ikkje mykje nytta, til større naturområde med ein viss regional verdi for friluftslivet. Det omsøkte tiltaket er avgrensa i utrekning og omfang, og vil ikkje påverke desse verdiane i vesentleg grad.»

Eli Engdal Austnes og Jon Austnes oppsummerer sitt brev av 10.6.2013 med:

«Vi har flere ganger gjort rede for vårt syn overfor Hydroplan, og kan ikke stille oss bak denne konsesjonssøknaden.

I 2009 ble det sendt søknad for Øvre og Nedre Engdal kraftverk. Dette forslaget ville medført anleggsvirksomhet innenfor Gammelsetra og nedenfor Stampfossen, og elva ville beholdt vannføringen i store deler av dalen. Dette var hovedgrunnen til at vi kunne godta planen. Denne søknaden har nå blitt erstattet av en ny søknad for Engdalselva kraftverk, med rørgate fra Gammelsetra til kraftverket nedenfor Stampfossen. Dette vil medføre anleggsvirksomhet og endret natur i hele dalens lengde, samt minimumsvannføring i lange perioder på hele strekningen. Hydroplan har gått inn for en forenklet behandling av den nye planen, ettersom de har informert om Øvre og Nedre Engdal kraftverk allerede. Vi ser på dette som en dramatisk forverring ift det første forslaget, og har krevd at ikke bare grunneiere, men også fastboende og hytteiere må bli informert om endringene.»

Tilleggsopplysninger

Tore T. Halse uttalte seg den 26.10.2009 til søknadene om Øvre og Nedre Engdal. Særlig var det kritikk av biomangfoldrapporten og at det var søkt om drift uten minstevannføring. Biomangfoldrapporten ble oppdatert i forbindelse med den nye søknaden om Engdal kraftverk og det er nå søkt om minstevannføring, men en del kommentarer er fortsatt relevante for saksbehandlingen.

«(...) Den miljøfaglige utredningen synes være grei nok når det gjelder botaniske forhold. Beskrivelsen av faunaen inneholder imidlertid grove feil. Sitat fra side 22: "Av krypdyr kjenner ein ikkje til andre enn hoggorm og frosk." For det første er frosk ikke krypdyr, for det andre er firfirsle suverent det mest vanlige krypdyret i dalføret som overalt ellers i landsdelen. På samme side hevdes det at oteren er observert i elva, men bare helt nede ved sjøen. Dette er feil dersom sporing trekkes inn. Under gunstige forhold kan en om vinteren finne oterspor

hvor som helst langs vassdraget. Det er vel knapt et kystnært fiskeførende vassdrag på Nordmøre som ikke jevnlig har besøk av oter. Feil som disse i beskrivelsen av fauna er i seg selv ikke av avgjørende betydning, men de bidrar til å svekke troverdigheten til vesentlige deler av konsesjonssøknaden(...)

Videre hevdes det at elveløpet ikke danner særlige juv. Elvestrekningen som blir berørt ved utbygginga består for en stor del av stryk, fosser og djupe kulper. Aller øverst og i et lengre midtparti av den berørte strekningen renner elva gjennom noe som utvilsomt må betegnes som juv. Jeg kan knapt se at flottere elvekløfter er å finne i mils omkrets. Total tørrlegging av elveløpet vil være et dramatisk inngrep i en landskapstype som i vernesammenheng prioriteres høyt. Det biologiske mangfoldet vil bli sterkt negativt påvirket, og dalføret vil miste kvalitet som rekreasjonsområde for mennesker (...).

Nær kraftstasjonen løper en bekk ut i elva. Langbekken, som den heter, var i sin tid en viktig gyte- og oppvekstbekk for sjørret. Ørret på inntil 3-4 kilo fant veien inntil 200 meter oppstrøms for å gyte. Tilstopping og forurensing har bidratt til at bekken ikke har fungert som for 50 år siden.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

NVE har beregnet det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 9,83 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 600 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,1 % og nedbørfeltet har ingen breer. Avrenningen varierer fra år til år med dominerende vinter- og høstflommer. Lavvannføringen inntreffer både i sommer og vinter sesongen. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 39 og 44 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 44 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1200 l/s og minste driftsvannføring 120 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 40 l/s hele året. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 51 dager i et middels vått år. I 117 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 562 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager spredt gjennom hele året i året samt at kraftverket vil være ute av drift i en tredjedel av årets dager.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har kommet frem til at det ikke er usannsynlig at en kan oppnå en høyere ytelse ved en slukeevne på 1200 l/s. Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Engdal kraftverk til omtrent 7,0 GWh. Med en noe høyere maksimal ytelse kan kraftverket etter våre beregninger produsere 7,6 GWh i et middels år uten å øke slukeevnen.

NVEs kostnadsoverslag ligger omtrent 40 % høyere enn søkers beregninger. Forskjellene er hovedsakelig knyttet til bygging av driftvannvei og kraftstasjonsbygg, noe som er sterkt avhengig av tilgjengelighet og forhold på stedet. Det er derfor ikke utenkelig at søker har gjort langt mer detaljerte vurderinger av kostnader enn det NVE kan tilby.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Engdalen er en stor og vid U-dal som har vært benyttet til jordbruk, fiske, skogbruk og beite gjennom lang tid. Dette vises i dag blant annet ved den opparbeidede skogsbilveien som går gjennom dalen opp til Gammelsetra. Bygningene på denne seteren er i dag mest benyttet som fritidseiendommer, men er godt vedlikeholdt og i aktiv bruk. Turstier krysser elva med gangbroer på flere steder i dalen, og det går turstier fra Gammelsetra opp mot blant annet Blåfjella. Turloggbøkene i området tyder på at stiene er i hyppig bruk. Ved samløpet av Tverrbekken og Engdalselva fosser begge elvene ned i en kulp som benyttes til bading.

Oppstrøms samløpet renner Tverrbekken i et trangt gjel mens Engdalselva renner i flere stryk over nakent berg. Eli Engdal Austnes og Jon Austnes har uttalt seg om de negative virkningene tiltaket vil ha for hytteeierene. De mener blant annet at elva på denne øverste strekningen har verdifulle kulper, gryter og stryk som gir den en høy opplevelsverdi. NVE mener at områdene oppstrøms samløpet har høy opplevelsverdi og er av stor betydning for turgåere og hytteiere i området. I følge søknaden skal det etableres to inntaksdammer i dette området samt at det skal graves ned et overføringsrør mellom disse. Inngrepene vil føre til et omfattende landskapsinngrep på både kort og lang sikt. Etter befragingen 6.10.2009 ba NVE om en utredning av et nytt alternativ for inntak lenger ned i

Engdalselva. Søker har i de nye planene opprettholdt plassering av inntakene, men har også beskrevet en alternativ løsning med inntak litt lenger ned i både Endalselva og Tverrbekken, men oppstrøms samløpet for disse to elvene. Søker vurderer denne løsningen til å medføre et større landskapsmessig inngrep enn det omsøkte. NVE vurderer på samme måte som søker at det beskrevne alternativet vil medføre et meget synlig landskapsinngrep som vil ligge meget nær fritidsboliger i området. Et alternativ til inngrepene i det verdifulle området er å flytte inntaket nedstrøms samløpet mellom Tverrbekken og Engdalselva. En slik løsning vil medføre en vesentlig mindre landskapsmessig påvirkning siden det vil bli kun en inntaksdam, ingen overføringsrør og et redusert behov for veibygging. Redusert fallhøyde vil redusere produksjonen noe, men etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet. Slik NVE ser det er en flytting av inntaket et viktig avbøtende tiltak i vurderingen.

Naturmangfold

Terrestrisk miljø

Influensområdet til Engdal kraftverk inneholder en god variasjon av naturtyper. Langs elva er det gråor-heggeskog på det meste av berørt strekning. Skogen i dalen er ellers dominert av bjørk og furu, men med noe plantet gran i nedre deler. Fuktige partier med myrområder finnes spredt nedover hele dalen. Det er avgrenset fem områder med verdifulle naturtyper etter DN's håndbok 13 innen influensområdet. En naturbeitemark ved Gammelsetra har fått verdi C (lokalt viktig). Lokaliteten inneholder blant annet harerug, småengkall, kjerteløyentrøst, kornstarr og engkransmose. Beitetrykket her er noe lavt, så det er en god del strø i bunnen. Området ligger nordvest for samløpet mellom Tverrbekken og Engdalselva og vil således ikke bli nevneverdig berørt av tiltaket da de planlagte inngrepene er lagt utenfor området. En gammel løvskog ved Tverrbekken har fått verdien C. Området har en godt utviklet bjørkesuksesjon og en rik lavflora med lungeneversamfunn. Det planlagte overføringsinntaket i Tverrbekken vil ligge nedstrøms dette området og vil dermed sannsynligvis ikke redusere verdien av løvskogsområdet. En rikmyr ved Hardbakkbotnen har fått verdien C. De øvre delene har lite krevende artsutvalg, mens de nedre delene mot Engdalselva er rikere. Det er de to planlagte inntaksdammene og overføringsrøret mellom disse som vil berøre naturtypen. En gråor-heggeskog ved Kvernhuslættet har fått verdi C. Lokaliteten er karakterisert som liskog/ravine utforming og som høgstaude-strutseving-utforming. Gråor er det dominerende treslaget og det vokser blant annet turt, strutseving, mjødurt og kratthumleblom her. Det er et svakt utviklet lungeneversamfunn med blant annet lungenever, skrubbenever og stiftfiltlav. En betydelig del av lokaliteten vil måtte hugges i forbindelse med etablering av vannveien. Noe av dette vil senere kunne gro til, men området som ligger nærmest rørgaten vil måtte holdes trefritt for ikke å utgjøre en fare for rørbrudd. En beiteskog ved Øyan har fått verdi C. Beiteskogen kan også defineres som en gråor-heggeskog med sølvbunkeutforming. Området har tidligere vært beitet av storfe, men er nå mest brukt som beite for sau. Gråor er det vanligste treslaget, men med noe rogn, selje, bjørk og hassel. I tillegg finnes arter som vendelrot, engkvein, harerug, engsoleie, palmemose, storkransmose, lungenever og skrubbenever. Lokaliteten er i ferd med å gro igjen på grunn av minsket beitetrykk. Den omsøkte rørgatetraseen vil berøre lokaliteten i hele dens østside.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal mener rikmyra ved Hardbakkbotnen burde vært utredet på nytt og at det må vurderes om det er aktuelt å endre overføringen slik at man unngår skade på myrområdet. NVE mener at det er særlig rikmyra ved inntaket og områdene med gråor-heggeskog og beiteskog i nedre deler av rørgata som blir særlig berørt. Etter befaringen den 6.10.2009 ba NVE søker om å vurdere å flytte inntaket. Et alternativ er å flytte inntaket til nedstrøms samløpet mellom Tverrelva og Engdalselva. En slik løsning vil ikke påvirke rikmyra. Ingen av områdene har i seg selv en sjeldenhet eller verdi som tilsier at en eventuell utbygging vil komme i konflikt med forvaltningsmålene for

naturtyper og arter. NVE mener en skånsom utbygging som søker å begrense skadene på naturtypene vil være akseptabelt for naturmiljøet i Engdalen.

Fisk

Engdalselva har en fin populasjon av bekkeørret og det selges fiskekort for Blåfjella som gir rett til å fiske oppstrøms Stampfossen. I norsk lakseregister står Engdalselva oppført med kode Y (ikke selvreproduserende bestand) for laks, og kategori 5a (Moderat/lite påvirket bestand - spesielt hensynskrevende) for sjørret. Det er utført fiskeundersøkelser i Engdalselva både av Fylkesmannen i 1986 og 1991 og i forbindelse med utarbeidelse av konsesjonssøknaden i 2007. I alle tre undersøkelsene ble det funnet sjørret, mens det ble kun funnet laks i undersøkelsen fra 1991. Vandringshinderet for anadrom fisk ligger omtrent 700 m oppstrøms omsøkt kraftstasjonsplassering.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal påpeker at kraftverket vil påvirke 70 % av den anadrome strekningen og mener at kraftstasjonen bør flyttes lenger opp i elva. Tore T. Halse påpeker at Langbekken som renner ut nær omsøkt kraftstasjonsplassering tidligere har vært en viktig gyte- og oppvekstbekk for sjørret. Han mener at bekken med enkle grep igjen kan restaureres. I følge søknaden skal kraftstasjonen plasseres rett nedstrøms Langbekkens utløp i Engdalselva. Dette vil medføre at rørgaten må krysse Langbekken med tilstrekkelig dybde og sikring mot eventuell flomskade. Et slikt stort inngrep er etter NVEs mening et unødvendig stort inngrep i en viktig potensiell anadrom elvestrekning. Etter befaringen den 6.10.2009 ba NVE om at søker burde vurdere en alternativ kraftstasjonsplassering som lå oppstrøms Langbekken. En slik alternativ plassering vil medføre ubetydelig tap av fall, men føre til at man unngår inngrep i Langbekken. Slik NVE ser det er en flytting av kraftstasjonen et viktig avbøtende tiltak som ikke vil medføre verken økt kostnad eller redusert produksjon. NVE mener dermed at endret kraftstasjonsplassering er et viktig avbøtende tiltak ved en eventuell konsesjon.

NVE mener at siden restfeltet til Engdal kraftverk er på omtrent samme størrelse som nedbørfeltet til inntaket vil det være betydelig restvannføring på anadrom strekning. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 562 l/s ved kraftstasjonen. I tillegg til dette vil det være flomoverløp 51 dager i året samt fastsatt minstevannføring. Det potensielle anadrome området i Engdalen omfatter ikke bare de 1000 meterne i Engdalselva, men også nedre deler av sidebekker som Langbekken og Sjursbekken. Disse sidebekkene vil ikke fraføres vann ved en eventuell utbygging.

NVE mener de negative konsekvensene for laks, sjørret og bekkeørret vil være begrensede og akseptable ved en eventuell konsesjon til Engdal kraftverk. NVE mener at ved slipp av tilstrekkelig minstevannføring, samt betydelig restvannføring, så vil sannsynligvis populasjonen av bekkeørret i Engdalseva reduseres noe, men bestå som en levedyktig bestand.

Øvrig naturmangfold

I biomangfoldrapporten som følger søknaden er det oppgitt at det kan det være potensial for å finne to rødlista døgnfluer (*Caenis rivulorum* og *Parametetus minor*) i Engdalselva. I rødlista for 2010 er *C. rivulorum* vurdert til å ha livskraftig bestand, mens *P. minor* er vurdert til sårbar (VU). I rødlistas innledningskapittel til døgnfluer, øyenstikkere, steinfluer og vårfluer står det at:

«De store vassdragsutbyggingene berører i overraskende liten grad rødlisteartene. Det er i større grad de vanlige artene som blir berørt. Regulering av mindre vannløp til minikraftverk kan være en større trussel for noen av de sjeldnere artene.»

Parametetus minor lever i lavereliggende kroksjøer og har larvestadier som veksler mellom ulike habitater i både tilførselsbekker og hovedelv. NVE mener at det ved en eventuell konsesjon til Engdal

kraftverk vil være betydelig restvannføring i de områdene som er potensielle leveområder for *P. minor*. Samtidig vil alle tilførselsbekkene være upåvirket av kraftverket. NVE mener dermed at en eventuell konsesjon til Engdal kraftverk ikke vil føre til nevneverdige negative konsekvenser for rødlistede døgnfluer.

I søknaden og i uttalelsen til Tore T. Halse er det opplyst at Engdalselva er egnet levested for oter. Oter er oppført som sårbar (VU) i Norsk rødliste for arter 2010, og står oppført på listene til både Bern II og CITES I. Den viktigste faktorene for bestandsreduksjon er antatt å være forurensning, men høsting og vassdragsregulering er medvirkende faktorer. NVE mener at med tilstrekkelig vannføring i elva vil det være produksjon av fisk og dermed også næringsgrunnlag for oter. NVE vurderer at en eventuell konsesjon til Engdal kraftverk ikke vil gi nevneverdige negative konsekvenser for oter.

I søknaden er det beskrevet at det er registrert hekkende rovfugl i fjella øst for dalen. NVE mener at siden det registrerte hekkeområdet ligger utenfor influensområdet til kraftverket vil ikke en eventuell konsesjon til Engdal kraftverk gi negative virkninger for rovfugl.

Engdal er egnet leveområde for både fossefall og strandsnipe. Strandsnipe er oppført som nær truet (NT) i Norsk rødliste for arter 2010 på grunn av en bestandsnedgang i størrelsesorden 15 – 30 % de siste 15 år. NVE mener at med de omsøkte avbøtende tiltakene med slipp av minstevannføring og oppsetting av hekkedasser for fossefall, så vil hensynet til vanntilknyttede fugl være ivaretatt.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Engdal kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapporten, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Engdal kraftverk finnes det fem verdifulle naturtyper som alle har lokal verdi (c-verdi) og rødlisteartene strandsnipe (NT), oter (VU) og varsler (NT). En eventuell utbygging av Engdalselva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 gitt de omsøkte avbøtende tiltakene.

NVE har også sett dette i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. I Halså kommune er Tverråa, Storelva, Rodal, Grytdalen, Valsøyfjord og Indreitselva kraftverk under bygging eller i drift. Søknader om Stokkelva, Hennaelva og Skallelva kraftverk er til behandling hos NVE samtidig med søknaden om Engdal kraftverk. Disse fire sakene ble befart samtidig høsten 2013. På grunn av de begrensede negative virkningene på naturmiljøet mener NVE at også den samlede belastningen på naturmiljøet ikke blir nevneverdig økt ved en eventuell konsesjon til Engdal kraftverk. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Kulturminner

Engdalen har vært et viktig bosted for mennesker i lang tid. Dette kommer tydelig frem av både stedsnavn og alderen på gårdsbruket i dalen. Møre og Romsdal fylkeskommune opplyser om at arkeologiske undersøkelser i forbindelse med utbedringer av E39 har avdekket funn fra både eldre og yngre jernalder. Fylkeskommunene mener at stølsområdet i dalen kan ha røtter tilbake til førhistorisk tid og at dalen har et klart potensial for funn av automatisk fredede kulturminner. Det er særlig spor etter utnytting av utmarksressurser som det forventes å finne. På grunnlag av dette har fylkeskommunen satt krav om at det utføres arkeologiske undersøkelser etter kulturminneloven § 9. NVE mener det er stort potensial for funn av automatisk fredede kulturminner i tiltaksområdet og mener at ved en eventuell konsesjon til Engdal kraftverk må forholdet til automatisk fredede kulturminner være avklart innen innsending av detaljplan.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Engdal kraftverk med endret inntak og kraftstasjonsplassering vil gi omtrent 6,0 GWh i et gjennomsnittså. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Engdal kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Engdal kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter gitt avbøtende tiltak. Hensynet til landskap og fisk er imidlertid vektlagt siden dalen er et viktig friluftsområde og de nedre delene av elva har en hensynskrevende sjørretbestand. Ved å flytte inntaket og kraftstasjonen vil man redusere ulempe for fiske og friluftinteresser. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Engdal kraft SUS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Engdal kraftverk under forutsetning om flytting av inntak og kraftstasjon. De vedtatte avbøtende tiltakene vil redusere produksjonen noe, men etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet. Deler av produksjonstapet kan kompenseres ved å installere et anlegg med noe høyere ytelse. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Engdal kraft SUS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 175 m 22 kV jordkabel til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Svorka Energi AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon. Det er i følge Svorka Energi AS kapasitet til å ta i mot produksjonen fra Engdal kraftverk.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	600
Alminnelig lavvannføring	l/s	44
5-persentil sommer	l/s	39
5-persentil vinter	l/s	44
Maksimal slukeevne	m ³ /s	1,2
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	200
Minste driftsvannføring	l/s	120

Tiltakshaver har foreslått å slippe en minstevannføring på 40 l/s hele året. I følge søkers beregninger vil kraftverket da produsere 7,0 GWh i et middels år. NVE mener at siden Engdal kraftverk ligger i et område med lite sesongvariasjon og hvor flommer er spredt over hele året er det ikke nødvendig å differensiere mellom sommer og vinter i nivået på minstevannføring. NVE mener også at det er betydelig restvannføring på de nedre delene av den berørte elvestrekningen.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på **40 l/s** i hele året. Dette er samme verdi som er foreslått i søknaden.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn summen av minstevannføringskravet og minste driftvannføring, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike situasjoner ikke være i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.

Fylkesmannen mener det er vanskelig å vurdere behovet for omløpsventil ut i fra informasjonen som er oppgitt i søknaden. I fiskeundersøkelsen som følger konsesjonssøknaden er det vurdert at det ikke er behov for omløpsventil ved en eventuell konsesjon til Engdal kraftverk. Begrunnelsen for konklusjonen i fiskeundersøkelsen er den betydelige restvannføringen på den anadrome strekningen. NVE mener at siden restvannføringen er på nivå med middelvannføringen, så vil ikke et utfall i kraftverket føre til svært raske vannstandsendringer på elvestrekningen mellom kraftverket og sjøen. NVE mener dermed at det ikke er behov for å sette vilkår om omløpsventil i kraftverket.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jmfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Inntak skal plasseres nedstrøms samløpet mellom Tverrbekken og Engdalselva og slik at badeplassen i kulpen ved samløpet ikke blir berørt. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Søknaden oppgir at rørgata skal graves ned på hele strekningen. Dette kan ikke endres ved detaljplan. Endringer i rørgatetraseen kan justeres ved detaljplan. Hvis tiltakshaver for eksempel ønsker å legge rørgata i sin helhet på østsiden av Engdalselva eller legge traseen nærmere veien kan dette godkjennes av NVEs miljøtilsyn. Rørgaten legges slik at den ikke berører automatisk fredede kulturminner.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres oppstrøms samløpet mellom Langbekken og Engdalselva. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Utløpskanalen skal føre vannet tilbake til Engdalselva.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 1,2 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,12 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir 2,2 MW. Installert effekt kan justeres og tilpasses.

Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir en Peltonturbin. Turbintype kan ikke endres ved detaljplan uten en konkret vurdering av konsekvenser for anadrom fisk ved eventuell gassovermetning nedstrøms kraftverket. Antall turbinder kan justeres ved detaljplan.
Vei	Midlertidige og permanente veier skal bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men kan justeres i forbindelse med detaljplan og som følge av noe endret plassering av inntak og stasjon.. Planer for permanent vei til inntaket og kraftstasjonen kan godkjennes ved detaljplan. Midlertidige og permanente veier legges slik at de ikke berører automatisk fredede kulturminner.
Annet	Planene for vannvei, midlertidige og permanente veier, inntak og kraftstasjon må avklares med fylkeskommunen, slik at dette er klart før godkjenning av detaljplanen. Detaljplanen skal sendes til kulturvern avdelingen ved Møre og Romsdal fylkeskommune for uttalelse før endelig godkjenning. Anleggsarbeid skal søke å unngå skadelig partikkelavrenning til elva, og særlig i gytesesongen for sjørret.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

NVE forutsetter videre at søker følger opp forslag til avbøtende tiltak som er beskrevet i søknaden og som høringspartene har lagt til grunn for sin uttalelse:

Anleggfase:

- Arbeid i eksisterende veg til Gammelsetra vil koordineres med øvrig bruk av vegen og slik at kortvarig stenging av vegen er avklart med næringsmessige brukere og de som har hytter i området. Slik sperring forventes å bli kortvarig.
- Arbeid i elva hvor grumsing av vann kan bli et problem vil foregå i perioder utenom gyteperiode for sjørret. Arbeidet med inntaket, som trolig vil gi mest grumsing, er egnet arbeid i perioden desember – februar hvor vannføringen normalt er liten.
- Øvrige anleggsarbeider vil utføres i forståelse med grunneiere som har dyr på beite i anleggsområdet.

Driftsfase:

- Kraftstasjonen vil utformes med sikte på å redusere utvendig støy så mye som mulig. Ventilåpninger og avløpskanal vil støydempes spesielt.
- Det vil henges opp predatorsikre hekkekasser for fossefall.

- Alle graveområder vil tildekkes med stedegent vekstlag slik at det legges til rette for reetablering av stedlige vekster.
- Det vil i samråd med kompetent fagmiljø vurderes konkrete behov og plasser for å legge ut gytegrus og anlegge eventuelle kulper

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

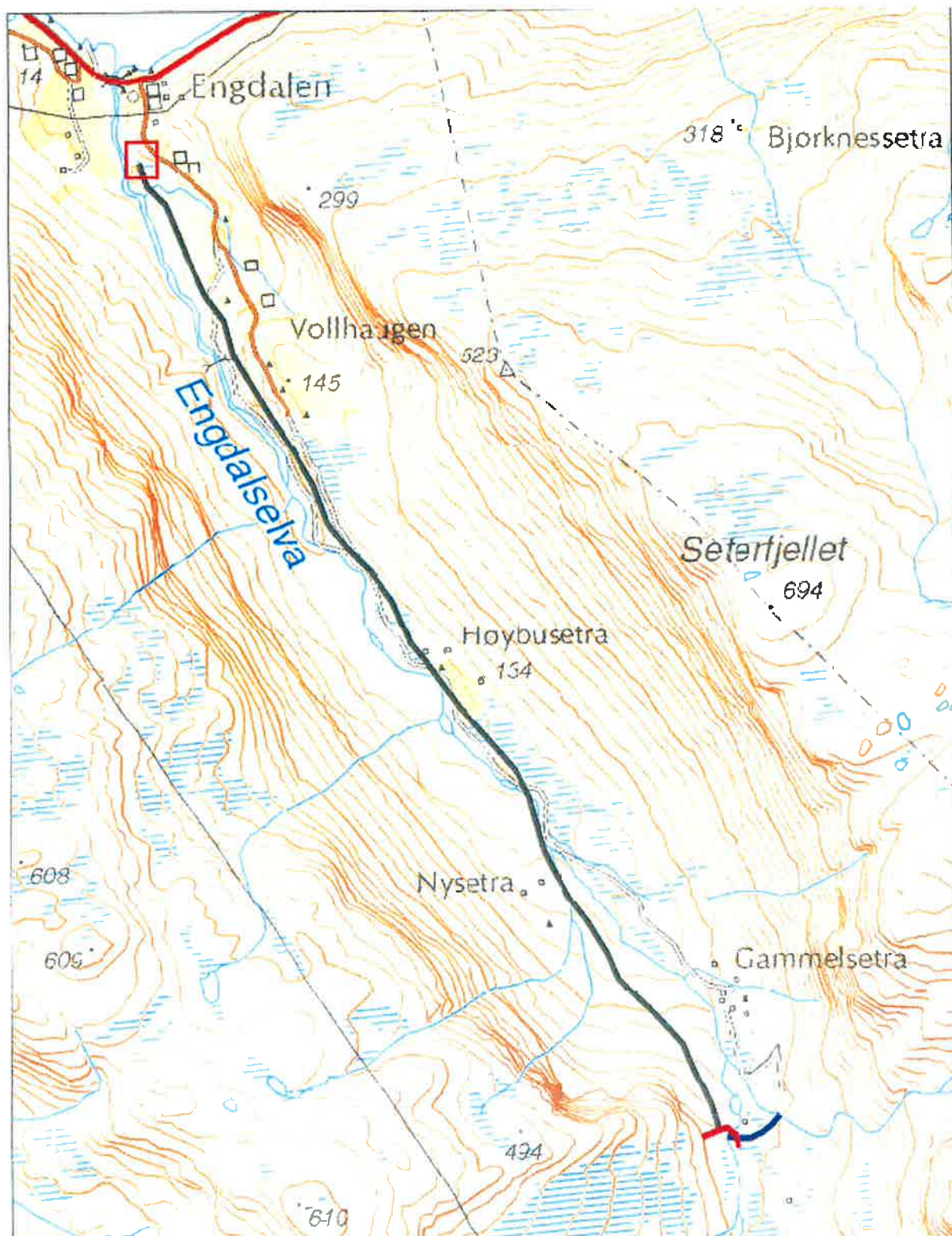
NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

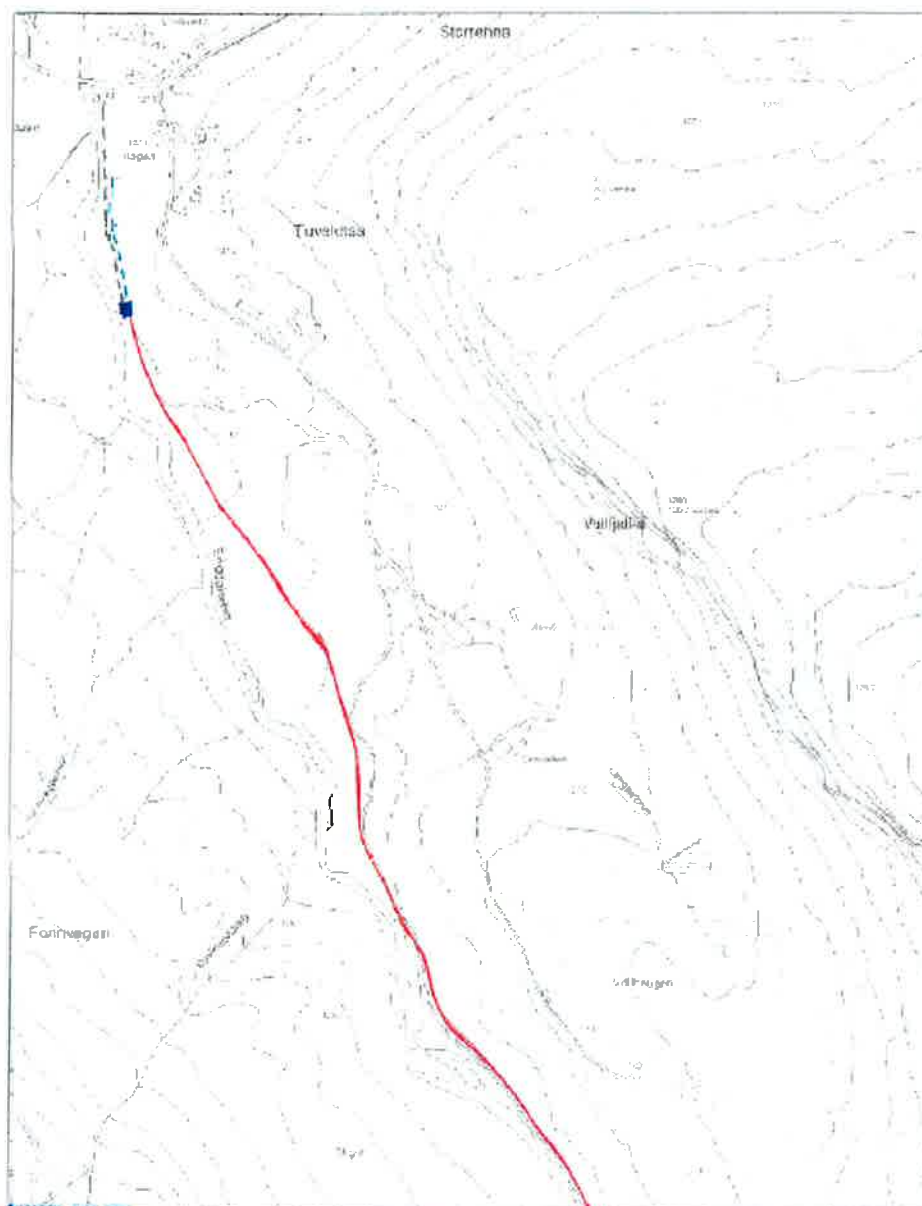
Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Vedlegg

Vedlegg 1: Kart over utbyggingsområdet. Endring er at stasjon flyttes opp til samløp med Langbekken og inntak ned til samløp med Tverrbekken.

Vedlegg 2: Kart over nedre deler av utbyggingsområdet

This is a topographic map of the Kviteseid area in Norway. A red line is drawn across the map, representing a proposed road route. The route starts in the upper left, passes through a valley, and ends in the lower right. Key features on the map include contour lines indicating elevation, a large lake (Kviteseidvatn) in the center, and several place names such as Kviteseid, Kviteseid, and Kviteseid. A scale bar at the bottom indicates a distance of 1:5000. The map is oriented with North at the top.

